

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: V.Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuan, V.Negru, E.Palanciuc)

Î N C H E I E R E

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de APC ”A0110-0030” (denumire anterioară A.C.C. 55/610),

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Semnal” împotriva Primăriei municipiul Chișinău, persoane terțe Elena Stîrcea și A.C.C. 55/610 cu privire la constatarea nulității actului administrativ individual,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 07 martie 2017, SA „Semnal” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Direcția Generală Locativ Comunală și Amenajare, terț Stîrcea Elena și Asociația de Coproprietari în Condominiu nr. 55/610 cu privire la constatarea nulității actului administrativ individual.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, entitatea SA „Semnal” este gestionarul bunului imobil din mun.Chișinău, str.Hristo-Botev 25, fapt confirmat prin Adeverința de privatizare nr.572/03 din 10.01.1998.

A notat că, la 31 ianuarie 2017 Primăria municipiului Chișinău a emis dispoziția nr.67-d cu privire la eliberarea ordinului de repartiție pentru apartamentul 18 din str.Hristo-Botev 25, mun. Chișinău, dnei Elena Stîrcea.

A menționat că, art. 53 din Constituție consfințește garanția persoanei vătămate într-un drept de o autoritate publică prin emiterea unui act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de a obține recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea prejudiciului.

A indicat că, în conformitate cu prevederile art.14 din Legea nr. 793-XIV, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege printr-un act administrativ va solicita printr-o cerere prealabilă autorității emitente în termenul de 30 zile de la data luării la cunoștință a actului, revocării în tot sau în parte a acestuia.

A precizat că SA „Semnal” consideră dispoziția 67-d din 31.01.2017 și ordinul de repartiție ca fiind acte ilegale ce încalcă grav dreptul locatarilor legali ai căminului din str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău, și a societății SA „Semnal”, precum și vine în contradicție cu alte prevederi constituționale și legale aplicabile,

motiv pentru care, solicită anularea acestora și protejarea drepturilor legitime ale „Semnal” SA, precum și a locatarilor legali.

A afirmat că reieșind din gravele încălcări admise la emiterea dispoziției 67-d din 31.01.2017 precum și a ordinului de repartiție, a solicitat pârâtului, prin cererea prealabilă, revocarea acesteia, pornind de la caracterul nul pe care-l comportă, dată fiind adoptarea unui act administrativ de către o autoritate lipsită de competență, precum și cu încălcarea procedurii stabilite, circumstanțe care au atras lezarea drepturilor și intereselor reclamantului.

A remarcat că cererea prealabilă din 01 februarie 2017 nu a fost examinată, astfel încât reclamantul uzează de dreptul de a înainta prezenta acțiune, întru apărarea drepturilor și intereselor garantate de lege. A invocat prevederile art.16 din Legea nr.793-XIV cu privire la contenciosul administrativ.

A reiterat că SA „Semnal” deține dreptul de gestiune și administrare economică a bunului imobil din str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău. Așadar, doar SA „Semnal” este în drept, conform legii, să elibereze acte cum ar fi ordinul de repartiție persoanelor fizice-salariați ai societății „Semnal” SA.

A notat că entitatea SA „Semnal” a eliberat tuturor salariaților săi actele necesare privatizării, cum ar fi: ordinul de repartiție a spațiului locativ, fișa de locuință, tabelul nominal pe încăperile din str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău, precum și a întocmit lista cu numerotația odăilor.

A considerat că Primăria municipiului Chișinău, Direcția Generală Locativ Comunală și Amenajare, nu deține nici un drept legal să elibereze acte pe care doar SA „Semnal” are dreptul să le elibereze salariaților săi.

A subliniat că actele administrative în baza cărora Primăria mun.Chișinău invocă că ar deține drepturi asupra bunului imobil din Hristo-Botev 25, mun.Chișinău, nu produc efecte juridice, acestea fiind contestate în instanța de judecată, precum și fiind suspendate efectele lor.

La 11 noiembrie 2002 a fost emisă Hotărârea de Guvern nr.1440 cu privire la transmiterea căminului amplasat din str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău. Iar, la 4 decembrie 2003 Curtea Supremă de Justiție a emis Hotărârea prin care s-a dispus anularea Hotărârii de Guvern nr.1440 din 11.11.2002.

A reiterat că există deja o hotărâre judecătorească (Decizia CSJ din 04.12.2003) definitivă și irevocabilă, având puterea lucrului judecat, prin care a fost anulată transmiterea gestiunii economice a căminului din str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău, de la SA „Semnal”.

A menționat că la 19 mai 2015, Consiliul municipal Chișinău a emis Decizia 3/25-3 prin care s-a dispus: se acceptă transmiterea în proprietatea municipiului Chișinău și în gestiunea economică a Direcției generale locative-comunală și amenajare a bunului imobil cu numărul cadastral 100103.168.01, căminul nr.3 di str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău. Astfel, la 08 iulie 2015 entitatea SA „Semnal”, aflând despre decizia Consiliului Municipal Chișinău nr. 3/25-3 din 18.05.2015, realizând caracterul ilegal al acesteia, s-a adresat către Consiliul municipal Chișinău cu cerere prealabilă.

Ulterior, la 21 aprilie 2016, Consiliul municipal Chișinău a emis ilegal Decizia nr.1/42 cu privire la primirea în proprietatea Consiliului municipal Chișinău și în gestiune economică a Direcției Generale Locativ-Comunale și Amenajare bunul imobil din str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău.

A indicat că la 15 iunie 2016 Judecătoria Centru, mun.Chișinău a emis încheierea nr. 3- 896/20 din 15.06.2016 prin care s-a dispus: în scopul asigurării

acțiunii depuse de SA „Semnal” către Consiliul municipal Chișinău despre contestarea actului administrativ, se suspendă executare deciziei nr.1/42 din 21.04.2016, emisă de Consiliul municipal Chișinău. Se aplică sechestrul asupra bunului imobil din mun.Chișinău, din str.Hristo-Botev 25, nr. cadastral 0100103.168.01.

A precizat că actul administrativ, decizia nr.1/42 din 21.04.2016 este suspendată, fapt ce demonstrează că Consiliul municipal Chișinău a emis un act ilegal, contrar legislației în vigoare, precum și încalcă flagrant actele de dispoziție ale instanței de judecată.

La 10 iunie 2016, în adresa entității SA „Semnal” a parvenit răspunsul nr. 13.05/014-1066 din 08.06.2016 prin care Cancelaria de Stat a informat că a efectuat controlul legalității deciziei sus menționate și a constatat că decizia nr.1/42 din 21.04.2016, emisă de Consiliul municipal Chișinău, contravine legislației în vigoare, iar ca rezultat la data de 27.05.2016 a fost emisă Notificarea nr. 1304/01-1009 de către Cancelaria de Stat privind abrogarea deciziei nr.1/42 din 21.04.2016.

A comunicat că o altă circumstanță care demonstrează ilegalitatea actelor administrative, este faptul că în procedura executorului judecătoresc Marianciuc Evelina se află documentul executoriu nr.3ca-458/2003 din 29.12.2003, emis de Curtea de Apel Chișinău, prin care s-a obligat Departamentul Privatizării de a numi o comisie pentru privatizarea fondului locativ din str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău, cu participarea reprezentanților SA „Semnal”, precum și de a obliga Departamentului Privatizării și Agenția Teritorială de Privatizare, în colaborare cu SA „Semnal”, să efectueze privatizarea fondului locativ din căminul nr.3, str.Hristo-Botev 25, conform legislației în vigoare.

A concluzionat că potrivit legislației în vigoare, precum și respectând actele de dispoziție definitive și irevocabile, Consiliului municipal Chișinău îi este impusă obligația de a efectua privatizarea fondului locativ din căminul nr.3, str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău, în baza documentelor (ordin de repartitie, tabele nominale, fișe de evidență) eliberate de SA „Semnal” în anul 2004.

A remarcat că Primăria municipiului Chișinău avea cunoștința de procedura de executare, despre obligația acesteia ca instituție abilitată să efectueze privatizarea fondului locativ împreună cu entitatea SA „Semnal”, care are dreptul de gestiune economică asupra imobilului individualizat, fapt ignorat de către pârât.

A notat că emiterea actului administrativ vine în contradicție cu prevederile constituționale și normative care garantează principiile fundamentale de drept (art. 1 alin. (3) din Constituție), ocrotirea persoanei și a drepturilor acesteia ca atribuție primordială a statului (Titlul II, Cap. I din Constituție), etc.

A solicitat declararea nulă a dispoziției Primăriei municipiului Chișinău nr.67-din 31.01.2017 „Cu privire la eliberarea ordinului de repartitie pentru apartamentul nr.18, din str.Hristo-Botev 25, mun.Chișinău, dnei Elena Stîrcea”.

Prin hotărârea din 20 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis acțiunea depusă de SA „Semnal” și s-a constatat nulitatea dispoziției Primăriei municipiului Chișinău nr. 67-d din 31 ianuarie 2017 „Cu privire la eliberarea ordinului de repartitie pentru apartamentul 18, str. Hristo-Botev, 25 dnei Stîrcea Elena”.

Prin decizia din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Primarul general al municipiului Chișinău. S-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 20 octombrie 2021 și s-a emis o nouă încheiere prin care procesul de contencios administrativ inițiat la acțiunea depusă

de SA „Semnal” împotriva Primăriei mun. Chișinău, persoane terțe Stîrcea Elena și ACC nr. 55/610 privind constatarea nulității dispoziției Primăriei mun. Chișinău nr. 67-d din 31 ianuarie 2017 „Cu privire la eliberarea ordinului de repartitie pentru apartamentul 18, str. Hristo-Botev 25, dnei Stîrcea Elena”, s-a încetat în legătură cu lichidarea SA „Semnal”. S-a menționat că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceluiași reclamant, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Central din 29 octombrie 2021, a fost aprobat raportul final al lichidatorului și bilanțul de lichidare al SA „Semnal”. A fost încetat procesul insolvenței și procedura falimentului în privința SA „Semnal”. Au fost considerate stinse creanțele creditorilor față de debitorul SA „Semnal”. A fost dispusă radierea debitorului SA „Semnal”, din Registrul de stat al persoanelor juridice ținut de Agenția Servicii Publice.

A notat instanța de apel că din conținutul răspunsului Departamentului înregistrare și licențiere a unităților de drept al Agenției Servicii Publice nr. 05/01-3978 din 24 octombrie 2022, derivă că, SA „Semnal” a fost radiată din Registrul de stat al persoanelor juridice la 29 iunie 2022, în baza hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Central din 29 octombrie 2021, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 7 iunie 2022.

Instanța de apel a relatat că conform art. 204 din Codul administrativ, parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată și autoritățile publice în sensul art. 7, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios. Iar, potrivit art. 176 alin. (1) Codul Civil, capacitatea de folosință a persoanei juridice se dobândește la data înregistrării de stat și încetează la data radierii ei din registrul de publicitate prevăzut de lege.

Astfel, instanța de apel a notat că la caz, persoanei juridice SA „Semnal” îi lipsește capacitatea de folosință, așa cum, aceasta a fost lichidată prin hotărârea instanței de judecată.

Se atestă, că potrivit dispozițiilor Legii contenciosului administrativ, în vigoare la momentul intentării procesului, calitatea de reclamant în cadrul procesului de contencios administrativ putea fi reținută de orice persoane fizică și/sau juridică, care invocă încălcarea unui drept al său printr-un act administrativ, drept care este strict legat de persoana reclamantului și care nu poate fi transmis prin succesiune.

În acest sens, instanța de apel a relatat că se impune concluzia, că în litigiile de contencios administrativ nu este permisă succesiunea în drepturi procedurale, în condițiile în care, prin acțiunea depusă, reclamantul revendică încălcarea unui drept al său personal, printr-un act administrativ, emis de o autoritate publică. Prin urmare, în cazul în care un terț invocă încălcarea drepturilor sale personale prin emiterea de către autoritatea publică locală a unui act administrativ, acesta este în drept să intenteze o acțiune în instanța de contencios administrativ. Or, succesiunea în drepturi procedurale este admisibilă doar în cazul în care reclamantul revendică un drept patrimonial, care poate fi transmis prin succesiune / cesiune de creanță.

Astfel, instanța de apel a subliniat că SA „Semnal” nu poate fi înlocuită în prezentul proces cu ACC nr. 55/610, așa cum, actul la care s-a făcut referire în cererea de înlocuire a părții în proces, este datat cu 16 noiembrie 2016, adică, a fost încheiat anterior intentării prezentului proces, iar în cazul în care ACC nr. 55/610 consideră că prin dispoziția contestată îi sunt afectate drepturile sale, aceasta putea

înainta o acțiune în instanța de contencios administrativ, cu respectarea condițiilor și premiselor de exercitare a dreptului la acțiune.

La 12 ianuarie 2023, APC ”A0110-0030” (denumire anterioară A.C.C. 55/610) a depus recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel din 14 decembrie 2022, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a dat apreciere corespunzătoare circumstanțelor pricinii, a interpretat eronat normele aplicabile speței, precum și nu a cercetat corespunzător toate probele prezentate, ceea ce a dus la emiterea unei soluții eronate.

A notat recurenta că instanța de apel în mod eronat a respins cererea cu privire la înlocuirea reclamantei în proces cu succesorul său în drepturi și în mod greșit a decis să înceteze procesul.

La 30 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia cererii de recurs participanților la proces (f.d.223, vol. II), fiind recepționată de S.A. „Semnal”, avocatul Leșan Nicolae, Direcția generală locativ-comunală și amenajare și Primăria mun. Chișinău la 03 februarie 2023 (f.d. 225-228, vol. II), însă doar Primăria mun. Chișinău a făcut uz de dreptul său de a se expune asupra recursului printr-o referință, înregistrând-o la 10 februarie 2023 (f.d.229-234, vol. II). Prin referința depusă, Primăria mun. Chișinău a solicitat declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de recurs constată că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 14 decembrie 2022, dispozitivul fiind notificat recurentei prin poșta electronică la 15 decembrie 2022 (f.d. 200, vol. II), iar decizia motivată i-a fost expediată prin intermediul oficiului postal la 22 decembrie 2022, și recepționată de recurentă la 29 decembrie 2022 (f.d. 202, vol. II).

Astfel, depunerea recursului la 12 ianuarie 2023 (f.d. 204-211, vol. II), este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de APC ”A0110-0030” (denumire anterioară A.C.C. 55/610), în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să

însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de APC ”A0110-0030” (denumire anterioară A.C.C. 55/610).

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul înaintat de APC ”A0110-0030” (denumire anterioară A.C.C. 55/610) se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă